

کودکان کم شنوا؛ مراکز و خدمات در استرالیا

دکتر گیتمولی / استادیار مرکز توانبخشی اعصاب اطفال / دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی تهران

چکیده:

پاییز سال گذشته جهت گذراندن دوره تکمیلی برنامه مامان غازه (برنامه فرانک در ایران) و اخذ مجوز رسمی آن به مرکز تارالی در ملبورن استرالیا سفر کردم. تارالی و کیفیت خدمات موجود در آن برای کودکان کم شنوا به گونه ای مرا مسحور خود کرد که به لطف خدا در همه دیگر برنامه های آن شرکت نمودم و به همه مراکز موجود آن سر زدم. با توجه به کیفیت بالای خدمات موجود در استرالیا برای کودکان کم شنوا و با آرزوی ایجاد چنین شرایطی برای همه کودکان کم شنوا، گزارش سفر خود را برای اطلاع همه علاقمندان تدوین کردم. این گزارش در دو قسمت تهیه شده است که بخش اول مربوط به خدمات مداخله زودهنگام برای کودکان کم شنوا و قسمت دوم مربوط به مدارس است.

واژه های کلیدی: آسیب دیده شناوری، مداخله زودهنگام

تجهیزات شناوری با مراکز دولتی است. همه برنامه های مداخله ای کاملا رایگان و با هزینه دولتی انجام می شود.

مراکز ارائه خدمات به کودکان کم شنوا در استرالیا فرست ویس

همه خدمات لازم به کودک کم شنوا / ناشنوا از طریق مرکز فrst ویس صورت می گیرد. فrst ویس به مجموعه ای از مراکز و موسسات اطلاق می گردد که هدف اصلی آنها تدارک خدمات توانبخشی در جهت بهبود زبان گفتاری و شنیداری کودکان کم شنوا / ناشنوا در کشور استرالیاست. مراکز مربوطه به بیش از هزار کودک در استرالیا و نیوزلند خدمت رسانی می کنند که بزرگترین گروه کودکان کم شنوا / ناشنوا ای است که در کل جهان از مرکز خدمات دریافت می کنند.

پنج مرکز تحت نظر فrst ویس عبارتند از: مرکز کورا بار کلی¹ در جنوب استرالیا، مرکز بشنو و بگو در کوئینزلند استرالیا²، مرکز تارالی³ در ایالت ویکتوریا، مرکز شناوری و گفتارتلتون⁴ در غرب استرالیا، مرکز شپرد⁵ در نیوساوت ولز و مرکز استرالیا، فrst ویس با «خانه شناوری»⁶ در نیوزلند نیز در ارتباط نزدیک است. این مراکز کار تشخیص

تکاهی کلی به خدمات به کودکان کم شنوا در استرالیا: استرالیا یکی از پیشروترین کشورها در زمینه خدمات تشخیصی و توانبخشی به کودکان و بزرگسالان کم شنواست. نخستین کاشت حلزون در کشور استرالیا انجام شد و اکنون نیز برخی از بزرگترین شرکت های ساخت تجهیزات تشخیصی و توانبخشی شناوری در این کشور قرار دارند. دانشگاه های استرالیا و مراکز پژوهشی آن بسیار پیشرفته اند و این کشور یکی از بهترین مدل های ارائه خدمات به افراد کم شنوا در جهان است.

همه کودکان در نخستین روزهای تولد، غربالگری شناوری می شوند. در صورت داشتن مشکل، در ماه اول تجهیزات شناوری را دریافت می کنند و وارد برنامه های مداخله زودهنگام می شوند. برنامه ها با محوریت خانواده ها انجام می شود و در همه برنامه ها والدین در کنار کارشناسان و همراه هم با کودک کار می کنند. پس از گذراندن چند سالی در مرکز مداخله زودهنگام، کودکان وارد مدرسه می شوند و ورود آنان به مدرسه نیز با کمک و حمایت مرکز صورت می گیرد. همه کودکانی که نتوانند از سمعک استفاده لازم را ببرند و واجد شرایط استفاده از کاشت حلزون باشند، بدون استثنا با هزینه دولتی مورد عمل کاشت حلزون قرار می گیرند.

همه سمعک ها و کاشت حلزونی های کودکان استرالیایی از تولد تا ۲۶ سالگی، از بهترین نوع و با هزینه دولتی و کاملا رایگان است. پس از ۶۰ سالگی نیز هزینه

1-Cora Barclay: www.corabarclay.com.au

2-Hear and Say: www.hearandsay.com.au

3-Taralye: www.taralye.vic.edu.au

4-Telethon Speech & Hearing: www.tsh.org.au

5- The Shepherd Centre: www.shepherdcentre.org.au

6- The Hearing House: www.hearinghouse.co.nz

خانواده‌های آنان است.

کودکان کم شنوايی مرکز فرست ويس:

کودکان کم شنوايی فرست ويس از تجهيزات کمک شنوايی متفاوتی استفاده می‌کنند. اما در کل بیشتر آنان سمعک استفاده می‌کنند. پانزده درصد کودکان کم شنوايی ثبت نام شده در فرست ويس معلومات‌هاي به غير از کم شنوايی نيز دارند. يازده درصد کودکان کم شنوايی، زبان اصلی شان انگلیسي نیست و ۱۹ درصد آنان به سه زبان صحبت می‌کنند. مهم‌ترین زبان‌هاي کودکان غير از انگلیسي، عربی، ویتنامی و چينی است (خانواده‌های ايراني هم در فرست ويس حضوردارند). نود درصد کودکان کم شنوايی شرکت کننده در برنامه‌های فرست ويس در پنج سالگي زبان و گفتاري مانند کودکان شنواي همسال خود دارند و به مدارس عادي می‌روند. ده درصد کودکان به دليل وجود معلومات‌هاي ديگر به مدارس استثنائي (ويژه) می‌روند.

و توان بخشی کودکان کم شنوايی ناشنودار کشور استراليا را از بدو تولد تا پنج سالگي بر عهده دارند و تيم تخصصي آنها شامل شنواي شناسان، مربيان روش شنيداري - شفاهي، گفتار درمانگران، متخصصان خانواده درماني، مشاوره و کارشناسان کودکان پيش دبستانی‌اند. همه اين مراکز در ارتباط تنگاتنگ با مراکز پژوهشی و دانشگاهي و يمارستان‌های مجری عمل کاشت حلوzon می‌باشند.

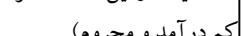
هر يك از مراکز، مسئول خدمت‌رسانی به بخشی از کشور است. بنابراین همه امکانات تخصصي در هر ایالت و هر بخش در يك مرکز متصرکز می‌شود و به اين ترتيب كيفيت به بالاترين حد می‌رسد واز پراکنده شدن امکانات و تخصص‌ها جلوگيري می‌شود. اين سياست در همه خدمات ديگر در استراليا نيز به چشم می‌خورد: يك مرکز يمارستانی مجری کاشت حلوzon در هر ایالت، يك مرکز تخصصي تشخيص، توان بخشی و مداخله زودهنگام در هر ایالت و ... برنامه راهبردي فرست ويس برای رسیدن به هدف نهايی ارتقا خدمات به کودکان کم شنواي ناشنوا و

اهداف اصلی فرست ويس:

همه کودکان کم شنوا و خانواده‌های آنان در استراليا و نيوزلند به همه آنچه که برای دستيابي به زبان و گفتار اينده آل مورد نياز است، دسترسی کامل داشته باشند.

۱- اطمینان از اين که همه کودکان به خدمات دسترسی دارند (به ويژه افراد از ديگر مليت‌ها، خانواده‌های ساكن در مناطق روستايی، دور افتاده و خانواده‌های کم درآمد و محروم)

۲- درمان‌های مبتنی بر شواهد

۳- فرستادن کودک کم شنوا به مدارس تلفيقی

۴- آموزش به خانواده‌ها و ارائه خدمات حمایتی

۵- دسترسی به کمک افزارهای شنواي (سمعک، کاشت حلوzon و....)

۶- تشخيص زودهنگام کم شنواي

حمایت دولت از شش اصل کلیدی

ارتقا آگاهی و دانش متخصصان
ارتقا درک عمومی جامعه

پژوهش‌های مبتنی بر شواهد در کشور و ارتباط و گفتگو با اجتماع ناشنوايان در کشور

داشته باشد. تشکل اولیه ای که از ابتدا مرکز تارالی را ایجاد کرد، اکنون نیز کماکان در راس هیات مدیره مرکز قرار دارد (به جز خانم مورداک که در سال پیش چشم از جهان فرو بست). دیدگاه اصلی تارالی این است که یکی از مراکز ارائه خدمات شفاهی به کودکان کم شنوایاً باشد که الگویی برای دیگر مراکز مجری در سراسر جهان قرار گیرد. اهداف اصلی مرکز تارالی، این است که همراه و همگام با خانواده‌ها، دیگر متخصصان و کل جامعه، از طریق ارتقای برنامه‌های تشخیص زودهنگام و ارائه برنامه‌های نوین مداخله زودهنگام، پژوهش و برنامه‌های حمایتی، بستر را برای به حداقل رساندن مهارت‌ها و توانایی‌های اجتماعی، آموزشی و زبانی کودکان کم شنوایاً مهیا کند.

برنامه‌های مرکز تارالی:

برنامه‌های تارالی عبارتند از: الف- تشخیص زودهنگام کم شنوایی (کلینیک شنوایی شناسی و گوش و حلق و بینی) ب- برنامه مداخله زود هنگام ج- برنامه ویژه خردسالان و کودکان پیش دبستانی د- برنامه‌های از راه دور (ویژه خانواده‌های نقاط دورافتاده و محروم)

الف - تشخیص زودهنگام کم شنوایی :

مرکز تارالی یکی از شناخته شده‌ترین مراکز جهت انجام همه آزمون‌های تشخیصی و غربالگری شنوایی در ایالت ویکتوریا است که هدف آن تشخیص کم شنوایی بلا فاصله پس از تولد کودک است و سالیانه بیش از ۵۵۰۰ آزمون شنوایی شناسی و ۷۰۰ مشاوره گوش و حلق و بینی را برای کودکان از بدو تولد تا هیجده ساله انجام می‌دهد.

ب- برنامه مداخله زودهنگام :

برای این که کودکان کم شنوایاً بتوانند به همه توان بالقوه خود دست یابند، نیاز به برنامه‌های مداخله زودهنگام دارند و هر کودکی نیازهای متفاوتی با کودک دیگر دارد.

مرکز تارالی¹ : مرکز ارائه خدمات مداخله زودهنگام به کودکان کم شنوایاً

در استرالیا، هر ایالت یک مرکز ارائه خدمات مداخله زودهنگام دارد که برنامه‌های شفاهی برای کودکان کم شنوایاً و خانواده‌های آنان تدارک می‌ینند. تارالی مرکز ارائه خدمات زودهنگام در ایالت ویکتوریاست. ایالت پر جمعیت استرالیاست که در حدود ۶ میلیون جمعیت را در خود جا داده است. مرکز تارالی از شناخته شده‌ترین مراکز برنامه‌های شفاهی- شنیداری در جهان است که هدف آن ایجاد الگویی برای همه دیگر مراکز مداخله‌ای است.

مرکز تارالی: گوش بد، بیاموز و حرف بزن

مرکز تارالی در یکی از محله‌های آرام و سرسبز شهر ملبورن، در خیابانی آرام قرار دارد. حیاط بزرگ و سرسبز تارالی، به هر فرد تازه وارد آرامش خاصی می‌دهد. این حیاط سرسبز با این هدف ایجاد شده تا خانواده‌ها در آن احساس تعلق و آرامش بیابند. در گوش‌های از حیاط، خانه کوچکی قرار دارد که گهگاه خانواده‌های دارای کودک کم شنوایاً مدتی را در آن زندگی می‌کنند تا فرزندشان بتوانند چند وقتی آموزش‌های لازم را بینند. (عموماً خانواده‌های محروم یا مهاجر که از راههای دور می‌آینند).

تاریخچه:

در سال ۱۹۶۸ گروهی از خانواده‌ها و متخصصان آموزش و پرورش کودکان، تشکلی را برای کودکان کم شنوایاً ایجاد کردند.² در راس آنها، خانم مورداک³ قرارداشت که متعلق به یکی از ثروتمندترین خانواده‌های استرالیا بود و نوه وی کم شنوایاً تشخیص داده شده بود. این گروه از خانواده‌ها و متخصصان براین باور بودند که کودکان کم شنوایاً باید به موقعیت‌های آموزشی همسان با کودکان شنوایاً دسترسی

1-Taralye

2-Advisory Council for Children with Impaired Hearing (ACCIH)

3-Murdoch

که پیش از این در تارالی بوده‌اند، تجربیات خود را با کودکان و خانواده‌های فعلی در میان می‌گذارند.

برنامه برای والدین تازه وارد (شکوفه‌ها)^۳

یک برنامه گروهی حمایتی و اطلاع‌رسانی برای والدین که شیرخوارانشان به تازگی تشخیص کم‌شنوایی داده شده‌اند. این برنامه گروهی در جولای ۲۰۰۹ به درخواست برنامه غربالگری شناوری نوزادان ویکتوریا^۴ تدوین شد و به اجرای درآمد. اهداف برنامه عبارتند از: ملاقات دیگر خانواده‌های دارای کودک کم‌شنوایی در میان گذاشتن تجربیات با یکدیگر، بازی کودکان با یکدیگر

برنامه شکوفه‌ها: سوالات مهمی که در برنامه مطرح می‌شود:

- آیا کودکم صحبت‌های مرا می‌شنود؟
  - از کجا بدانم سمعک / کاشت حلزون او درست کار می‌کند؟
  - چه کار کنم تا بتوانم دستگاه کمک‌شنوایی او را بیشتر روشن نگذارم؟
  - آیا کودکم صدای خودش را می‌شنود؟
  - چه کار کنم که دستگاه کمک‌شنوایی کودکم نیفتد؟
  - چه طور باید با کودکم صحبت کنم؟
  - کودکم کی شروع به صحبت خواهد کرد؟
  - آیا کودکم موقع خوابیدن هم باید سمعک بزند؟
- و خانواده که در زیر آورده می‌شود:

گروه‌های بازی :

یک برنامه حمایتی و اطلاع‌رسانی برای والدین و کودکان کم‌شنوای خواهان و برادران آن‌ها که در آن خانواده با یکدیگر ملاقات می‌کنند، تجربیاتشان را با هم در میان می‌نهند و از یکدیگر راه‌های موثر را می‌آموزنند. گروه‌های ویژه بازی یکی از برنامه‌های بسیار موثر در مرکز تارالی است که سبب می‌شود والدین و کودکان، آن‌جا را از خود

برنامه‌های مداخله زودهنگام در تارالی:

- تشخیص زودهنگام کم‌شنوایی
- استفاده بهینه از تجهیزات کم‌شنوایی
- مهارت‌های شفاهی زبانی و گفتاری
- مشارکت با خانواده در برنامه‌ها با توجه به تفاوت‌های خانوادگی و فرهنگی و انتخاب‌های آنان
- فراهم کردن موقعیت‌هایی برای بهبود مهارت‌های اولیه ادبی، خواندن و نوشتمن
- انجام تمامی برنامه‌های یادگیری و آموزش‌های کودکان کم‌شنوای در کتاب و همراه با کودکان شناور.

مرکز تارالی همراه با خانواده‌ها، برنامه‌هایی تدارک دیده است که بتوان به نیازهای همه کودکان کم‌شنوای و خانواده‌هایشان، صرفظیر از محل زندگی (شهر، روستا یا مناطق بسیار دورافتاده) پاسخ‌گو باشد. برنامه‌های مرکز شامل این موارد هستند: جلسات انفرادی کارشناس مداخله زودهنگام با خانواده، ارزیابی مهارت‌های ارتباطی کودک به‌طور سالیانه، بررسی تجهیزات کمک‌شنوایی کودک به‌طور مرتباً، ارتباط با دیگر خانواده‌های دارای کودک کم‌شنوای (از طریق برنامه‌های ویژه)، ملاقات با خانواده جهت ارائه خدمات حمایتی به کودک در مراکز محلی ویژه کودکان، ارتباط و مشاوره با انجمن‌ها و مراکز شناوری، کاشت حلزون و ...، فراهم کردن دسترسی خانواده به کتابخانه‌های تخصصی و غیرتخصصی ویژه کودکان، برنامه‌های ویژه گروهی (گروه‌های کوچک) برای کودک و خانواده که در زیر آورده می‌شود:

برنامه‌های ویژه برای کودک و خانواده:

برنامه‌های حمایتی برای والدین : در مرکز تارالی تعداد زیادی برنامه‌های حمایتی و اطلاع‌رسانی برای والدین و خانواده‌ها برگزار می‌شود. به عنوان مثال بعداز ظهری با باباها^۱، عصرانه‌ای با مامان‌های^۲ دردانه‌ها، برنامه سالیانه زندگی پس از تارالی (برنامه آموزشی) که در آن کودکانی

3- Sprouts

4- Victorian Infant Hearing Screening Program (VIHSP)

1- a dad's night

2- a pamper night for mums

محتوای برنامه :

ابتدا آهنگی برای معرفی والدین به یکدیگر خوانده می‌شود. سپس یکی از مریبان در مورد گرفتن فیلم‌های ویدئویی از فرزندان صحبت می‌کند و والدین را تشویق می‌کند فیلمبرداری کنند. سپس برای آنها در مورد خواندن کتاب‌های تصویری جذاب برای کودکان توضیحاتی می‌دهد و از آنها می‌خواهد شعرهای کودکانه‌ای را که آموخته‌اند برای جمع بخوانند. لوح فشرده آهنگ‌های کودکانه بسیار ساده‌ای که پیش از این در اختیار والدین گذاشته شده است، برای آنها پخش می‌شود و به آنها آموزش داده می‌شود تا همراه با پخش لوح فشرده شعر با کودکان بازی کنند و شعر بخوانند. در مورد بازی‌های ممکن با این شعر برای والدین توضیح داده می‌شود. سپس مبحث اصلی آغاز می‌شود. مباحث عمده‌ای که در این برنامه مطرح می‌شود عبارتند از: دلستگی^۱ بین کودک و مادر، کمک به کودک برای این که بتواند احساس خوبی داشته باشد. الگوهای فرزندپروری، کمک به کودک برای درک بهتر و تشویق او برای حرف زدن با والدین، یادگیری چگونگی اجرای محدودیت‌ها برای کودک، کمک به کودک برای کشف دنیای پیرامون خود.

هر یک از این شش مبحث در یک جلسه مطرح می‌شود تا والدین از همان ابتدا با مفاهیم ضروری روان‌شناسی برای پرورش فرزندان خود، تربیت صحیح و نیازهای روانی نوزادشان آشنا شوند. پس از این که مباحث به‌طور کامل و با زبان ساده برای والدین مطرح شد بار دیگر شعرهای بازی‌دار ساده پخش می‌شود و مادرها با فرزندانشان بازی می‌کنند. پذیرایی مختصری صورت می‌گیرد و والدین با یکدیگر در محیطی صمیمی و ساده به گفتگو می‌نشینند. کودکان هم با یکدیگر بازی می‌کنند.

برنامه «جای پای دیگران»

در این برنامه موقعیتی برای خانواده‌ها فراهم می‌شود تا

بدانند و احساس تعلق خاطر کنند. در این برنامه، خانواده‌ها همراه با فرزندان کم‌شناور خود در محیطی بسیار صمیمانه و با آرامش، امکان ملاقات با دیگر خانواده‌ها و فرزندان کم‌شناوریشان را پیدا می‌کنند. بازی‌های بسیاری برای کودکان ارائه می‌شود که برخی در داخل اتاق و برخی در فضای باز بیرون است. بخشی از برنامه به موسیقی اختصاص دارد. مریبان، خانواده‌ها را به یکدیگر معرفی می‌کنند و همه وسائل مورد نیاز را در اختیارشان قرار می‌دهند. خواهران و برادران کودک کم‌شناور هم می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند. غالباً یک سخنران مهمان در جلسه حاضر می‌شود و در مورد موضوعات خاصی برای خانواده‌ها صحبت می‌کنند.

اهداف گروه‌های ویژه بازی :

در گروه‌های بازی این اهداف دنبال می‌شوند: ملاقات والدین کودکان کم‌شناور با یکدیگر، در میان گذاشتن تجربیات با یکدیگر، ایجاد دوستی‌های جدید بین کودکان و خانواده‌ها، یاد گرفتن از یکدیگر، رد و بدل کردن داستان‌های زندگی خود با یکدیگر، آگاه شدن از راه حل‌هایی که دیگران برای مشکلات خود یافته‌اند.

برنامه به هم بیرون دیدم^۲ :

این برنامه در ابتدای تشخیص کم‌شناوری کودک اجرا می‌شود. در این برنامه والدین با مفاهیم فرزندپروری، تربیت کودکان و گذاشتن حد و حدود، دلستگی و ... آشنا می‌شوند. برنامه بسیار صمیمی و دوستانه است و به والدین کمک می‌کند به پذیرش کودکشان برسند و در عین حال با بسیاری از مفاهیم فرزند پروری آشنا شوند. برنامه در یک اتاق ساده و راحت اجرا می‌شود. اجرای برنامه بر عهده دو مریبی است. یکی از آن‌ها می‌تواند کارشناس مداخله زودهنگام و دیگری یک روان‌شناس، مددکار اجتماعی یا کارشناس پیش‌دستانی باشد.

جلسات کتاب خوانی (قصه‌گویی):

برنامه‌های تلفیقی قصه‌گویی که هدف آن ایجاد عشق و علاقه به کتاب و افزایش دانش زبان کودکان و بهبود مهارت‌های خواندن و نوشتن و آشنایی با کتابخانه است. دو نوع جلسه قصه‌گویی در تاریخ برگزار می‌شود که یکی برای خود کودکان و دیگری برای والدین آنهاست. اهداف برنامه قصه‌گویی ۴-۶ ساله‌ها عبارتند از: کودک می‌آموزد چه طور قصه تعریف کند، گنجینه واژگان کودک افزایش می‌یابد، کودک از زبان انتزاعی استفاده می‌کند، کودک با امانت گرفتن کتاب از کتابخانه آشنا می‌شود، کودکان به طور گروهی به صحبت‌های هم‌گوش می‌دهند و با هم گفتگو می‌کنند و کودکان از خواندن قصه‌ها لذت می‌برند. اهداف برنامه قصه‌گویی برای والدین کودکان کم‌شناور نیز شامل این مواردند: با تکنیک‌های قصه‌گویی جهت افزایش گنجینه واژگان فرزندشان آشنا می‌شوند و می‌آموزند چگونه بازی را با قصه‌گویی بیامیزند تا زبان و تجسم کودک افزایش یابد.

ج- برنامه ویژه گروه خردسالان و کودکان پیش-

دبستانی:

مرکز تارالی طیفی از برنامه‌های ویژه کودکان را برای خانواده‌های ساکن در محل ارائه می‌کند که در آن کودکان کم‌شناور می‌توانند همراه با همسالان خود به بازی و آموزش پردازند.

آموزش‌های ویژه کودک:

تارالی مانند دیگر مراکز مجری برنامه‌های آموزشی دوران کودکی ایالت ویکتوریاست و برنامه‌های مطابق با سن و رشد کودک را ارائه می‌کند. برنامه‌های آموزشی شامل دو برنامه گروهی مبتنی بر بازی برای کودکان ۲-۴ ساله و خانواده‌های آنهاست. برنامه دو گام^۱ (برای ۲-۳ ساله-ها) غالباً نخستین تجربه گروهی کودکان است که هدف آن

خانواده‌های دیگری را ملاقات کنند که بیش از این در جایگاه و موقعیت مثل آنها بوده‌اند. خانواده‌ها در این برنامه با هم آشنا می‌شوند و تجربیات والدین کودکان بزرگتر به والدین کودکان تازه تشخیص داده شده منتقل می‌شود. اهداف برنامه عبارتند از: ملاقات با دیگر خانواده‌هایی که موقعیتی مشابه داشته‌اند، صحبت تلفنی با خانواده‌ها، شنیدن تجربیات مفید دیگران.

برنامه والد کودک مامان غازه^۲:

برنامه گروهی برای کودکان کم‌شناور والدین آنها که در آن از شعرها، ترانه‌ها و قصه‌گویی برای بهبود مهارت‌های فرزندپروری والدین و ارتقای توانایی‌های برقراری ارتباط و مهارت‌های اجتماعی کودکان استفاده می‌شود. اهداف برنامه مامان غازه عبارتند از: بهبود رشد زبانی کودک، والدین می‌آموزند چگونه کودکانشان را آرام کنند و به او آرامش بخشند، بهبود رابطه عاطفی والدین با فرزندانشان، یادگیری مهارت‌هایی که در هر جا و در هر زمان قابل استفاده است و ملاقات با دیگر خانواده‌های دارای کودک شیرخوار/ خردسال.

برنامه آشپزی کودکان:

یک برنامه تلفیقی گروهی با موضوع غذا و آشپزی. هر جلسه با یک قصه آغاز می‌شود. سپس کودکان آشپزی می‌کنند و غذاهایشان را با هم تقسیم می‌کنند و می‌خورند. همیشه یک خرس اسباب بازی در جلسات حضور دارد و بسیاری از گفتگوها از زبان اوست. همه کارهای کودکان در برگه‌هایی یادداشت می‌شود و در اختیار خانواده‌ها قرار می‌گیرد. اهداف برنامه آشپزی کودکان عبارتند از: تمرین صحبت کردن و گوش دادن در گروه همسالان، تجربه مهارت‌های اجتماعی در یک جمع کوچک، تمرین حضور در یک جلسه قصه‌گویی گروهی، گسترش دادن گنجینه واژگان و انجام فعالیت‌های آشپزی.

مدرسه می‌روند. در این برنامه تاکید اصلی روی توانایی‌های خواندن و نوشتمن و توانایی‌های ادبی، زبانی، اجتماعی و مهارت‌های استقلال کودک است. برنامه برای کودکانی در نظر گرفته شده است که نیازمند حمایت‌های اضافی جهت انتقال موفق از کودکستان به مدرسه‌اند. در جلسه پایانی این برنامه، مری همراه با کودک و والدین به مدرسه موردنظر می‌رود و یک کارگاه آموزشی برای معلم و مسئولان مدرسه اجرا می‌شود.

اهداف برنامه آمادگی مدرسه برای کودکان عبارت است از: ایجاد احساس مثبت نسبت به مدرسه، شرکت در برنامه‌های متعددی برای آشنا شدن با تجربه مدرسه رفتن، همچنین بسته‌های آموزشی ویژه‌ای مناسب با نیازهای کودک در اختیار والدین قرار می‌گیرد که همواره می‌توانند به آن مراجعه کنند و مطالب آنرا به کار بندند و نیز آموزش‌های خاصی در مورد کودک کم شنوای، تجهیزات شنوایی او، نیازهایش و محیط مورد نیازش برای اینکه بتوانند به خوبی بشنود، در اختیار معلم و مسئولان مدرسه قرار می‌گیرد.

۵- برنامه‌های از راه دور:

تارالی بخشی از برنامه ویدکیدز^۲ است که کار تدارک خدمات مورد نیاز را برای خانواده‌های ساکن مناطق دور دست و محروم ایالت ویکتوریا و تاسمانی را به عهده دارد. ارائه این برنامه به این دلیل است که کشور استرالیا نیز مانند ایران دارای مناطق کویری و بیابانی بسیار وسیع در بخش‌های مرکزی خود است و شهرهای آن بیشتر در اطراف و در کنار اقیانوس قرار دارند.

هدف این برنامه این است که خدماتی را برای کودکان با آسیب شنوایی یا بینایی در مناطق دورافتاده اجرا کند. خدمات مورد نیاز از طریق ویدئو کنفرانس انجام می‌گیرد. این برنامه تا جولای ۲۰۱۴ به طور آزمایشی انجام می‌شود. برای ارائه این خدمات، مراکز چندی با یکدیگر همکاری

ایجاد اعتماد به نفس کافی در کودکان برای حضور در جمع و گروه است. همچنین جهت بهبود مهارت‌های اجتماعی و آگاهی از قوانین و مقررات انصباطی و تربیتی کودکان تعییه شده است.

برنامه سه گام^۱ (برای ۳-۴ ساله‌ها) یک برنامه گروهی با هدف ارائه آموزش‌های دوران کودکی است که کودکان را برای تجربه گروه‌های بزرگتر در کودکستان آماده می‌کند و به آنها می‌آموزد که چه انتظاراتی از آنها می‌رود.

کودکستان :

برنامه کودکستان تارالی کودکان را در محیطی قرار می‌دهد که می‌توانند به خوبی آموزش بینند و در معرض تحریکات حواس مختلف قرار گیرند. برنامه‌های بسیاری برای کودکان سه و چهار ساله ساکن محل اجرا می‌شود که اساس همگی بر بازی است و از بازی برای ارتقاء یادگیری کودکان استفاده می‌شود.

اهداف برنامه مامان غازه عبارتند از:

بهبود رشد زبانی کودک، والدین می‌آموزند چگونه

کودکانشان را آرام کنند و به او آرامش بخشند، بهبود رابطه

عاطفی والدین با فرزندانشان، یادگیری مهارت‌هایی که در هر

جا و در هر زمان قابل استفاده است و ملاقات با دیگر

خانواده‌های دارای کودک شیرفوار / فردسال

مربیان کودکستان، برنامه‌هایی بر اساس رشد کودک و مدل‌های یادگیری آنها اجرا می‌کنند در این برنامه‌ها علاقه کودکان و خانواده‌ها، کاملاً در نظر گرفته شود تا بتوان یادگیری کودکان را بالا برد و یادگیری برای کودک پرمعناتر گردد و از یادگیری‌ها در زندگی روزمره‌اش استفاده کند.

برنامه انتقال به مدرسه :

این برنامه برای کودکان کم شنوایی است که به زودی به

سخن آخر:

کودکان کم‌شنوای مرکز تارالی هنگام ورود به مدرسه (در سن ۵ سالگی) از نظر زبانی و گفتاری در حد کودکان شناور گاهی بالاتر از آنها هستند. نگاهی عمیق به تجربیات چنین مراکزی نشان دهنده این حقیقت است که اگر تشخیص کم‌شنوایی و اقدامات مداخله‌ای بهنگام، سریع و صحیح صورت گیرد همه کودکان کم‌شنوای توان بالقوه اکتساب کامل زبان و گفتار و در نتیجه استفاده از آموزش‌های بعدی در مدرسه، دانشگاه، شغل مناسب و ... را دارند و با این اقدامات نه تنها کودک و خانواده به موفقیت‌های بسیاری دست می‌یابند و از بسیاری هزینه‌های بعدی به آنها و به جامعه تحمیل نمی‌شود بلکه در واقع از ورود آنها به صورت یک معلول در جامعه با توان پایین جلوگیری می‌شود و هریک از پس زندگی آتی خود مانند همه دیگر افراد برخواهد آمد.

نکته مهمی که در فعالیت‌های مرکز تارالی به چشم می‌خورد، هماهنگی همه سازمان‌ها با هم، عدم دوباره کاری و تداخل اقدامات باهم و همکاری در حد اجرای کامل همه وظایفی است که بر عهده هریک از مراکز گذاشته می‌شود، همچنین در برنامه‌ریزی برای کودک همه جنبه‌ها همزمان دیده می‌شود. روان‌شناسی تنها محدود به جلسات مشاوره خصوصی نیست، شنوایی‌شناسی تنها تجویز سمعک و گفتاردرمانی محدود به جلسه هفتگی نیست. بلکه این متخصصان به طور تنگاتنگی با یکدیگر تعامل و همکری دارند تا برنامه‌ای مناسب برای کودکان ایجاد شود. همه کودکان سمعک، کاشت حلزون و / یا هردو را (رایگان) دارند و همه خردسالان دستگاه افام دارند. ارزیابی‌های زبانی و گفتاری با آزمون‌های استاندارد مرتباً صورت می‌گیرد و همه آموزش‌ها مبتنی بر بازی و خانوادگی است. هیچ آموزش رسمی وجود ندارد.

به امید روزی که همه کودکان ما از بهترین آموزش‌ها برخوردار باشند تا به توان کامل خود دست یابند.

می‌کنند و خدمات ارائه شده عبارتند از خدمات تشخیصی، مشاوره، تجویز کمک‌افزارهای شنوایی / بینایی، آموزش و دیگر خدمات حمایتی. همه خدمات در منزل افراد محلی و افراد ساکن در مناطق دورافتاده انجام می‌شود. خدمات فوق برای کودکان ۰-۱۸ ساله با آسیب‌های شنوایی و / یا بینایی شدید است که به دلیل دور بودن از مناطق شهری دسترسی کافی به مراکز تخصصی ندارند. گاهی موقع آموزش، از طریق اسکایپ صورت می‌گیرد. اگر خانواده‌ای به رایانه دسترسی نداشته باشد، کارشناسی در یک مرکز بهداشت یا درمانگاه نزدیک آنها را دعوت می‌کند و از رایانه موجود در مرکز جهت ارتباط استفاده می‌شوند. برنامه آموزش راه دور گاهی برای برخی از دانش‌آموزانی اجرا می‌شود که در مدارس بسیار دور افتاده تحصیل می‌کنند و دارای آسیب شنوایی و / یا بینایی هستند.

دیگر برنامه‌های موجود در تارالی :

مرکز تارالی علاوه بر برنامه‌های ذکر شده، یک سری برنامه‌های جذب درآمد جهت هزینه‌های خود دارد. گرچه بیشتر هزینه‌های مرکز تارالی از بودجه‌های دولتی تأمین می‌شود (بیش از ۸۰ درصد) اما خود اعضای مرکز همراه با والدین با برگزاری برنامه‌های تفریحی و شاد، جشن‌هایی در مناسبت‌های خاص، مسابقات و برنامه‌های نمایشی، بازارچه خیریه و ... هزینه‌های بسیاری را برای آموزش کودکان کم شناور به دست می‌آورند.

همچنین تارالی مستقیماً با بسیاری از مراکز دانشگاهی در ارتباط نزدیک است و هر ساله پژوهش‌های بسیاری در این مرکز انجام می‌شود و نتایج پژوهش‌ها به ارتقای برنامه‌ها کمک می‌کند. مریان مرکز تارالی همچنین در ارتباط بسیار نزدیک با مدارس عادی و ویژه می‌باشند و کودکان ۵-۶ ساله خود را برای ورود به مدرسه آماده می‌کنند و در برنامه‌ریزی آموزشی برای کودکان با معلمان و مدیران مدارس در ارتباط کامل هستند.